

Ogólnopolska e-Konferencja Naukowa

Doświadczenie pandemii COVID-19 w Polsce

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU
Wydział Psychologii i Kognitywistyki

środa 16 września 2020

godz. 11.00-13.00

SESJA 3: NASTĘPSTWA PANDEMII DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I CAŁYCH RODZIN

przewodniczenie: dr Karolina Appelt

SPIS REFERATÓW

Mapowanie przestrzeni rzeczywistej i przestrzeni marzeń toruńskich licealistów podczas wiosennej kwarantanny 2020 spowodowanej Covid-19

prof. UMK dr hab. Mieczysław Kunz, lic. Krzysztof Filipkowski

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

O problemach w relacji matka-dziecko w czasie pandemii Covid-19. Perspektywa konsultacji psychologicznych online – wyniki wstępne

prof. dr hab. Joanna Radoszewska, mgr Ida Opalińska

Wydział Psychologii Uniwersytet Warszawski

Doświadczenie pandemii COVID – 19 przez duże rodziny w Polsce

dr Karolina Appelt

Wydział Psychologii i Kognitywistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Funkcjonowanie rodziny w czasie pandemii koronawirusa

dr Marta Kucharska, dr Paulina Szymańska

Instytut Psychologii Uniwersytetu Łódzkiego

Objawy depresji u młodzieży związane z COVID – 19, okres izolacji w Polsce

mgr Edyta Idczak-Paceś, dr Agnieszka Siedler

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Patronaty Honorowe

Patronat Honorowy
REKTORA UNIWERSYTETU
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO
MAREK WOŹNIAK

POZnań*

Patronat Honorowy
Prezydenta Miasta Poznania

Komitet Naukowy

prof. dr hab. Władysław Jacek
Paluchowski

prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera

prof. dr hab. Eleonora Bielawska Batorowicz

prof. UO dr hab. Anna Bokszczanin

prof. SWPS dr hab. Ewa Gruszczyńska

prof. dr hab. Władysław Łosiak

prof. dr hab. Piotr Oleś

prof. dr hab. Helena Sęk

prof. dr hab. Jan F. Terelak

prof. dr hab. Bogdan Zawadzki

Komitet Organizacyjny

prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera

dr Izabela Stankowska-Mazur

mgr Szymon Bręński

mgr Joanna Matuszczak-Świgoń

mgr Monika Wysota

mgr Kamil Janowicz

Doświadczanie pandemii COVID-19 w Polsce

środa 16 września 2020

godz. 11.00-13.00

SESJA 3: NASTĘPSTWA PANDEMII DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I CAŁYCH RODZIN

OPIS REFERATÓW

Mapowanie przestrzeni rzeczywistej i przestrzeni marzeń toruńskich licealistów podczas wiosennej kwarantanny 2020 spowodowanej Covid-19

prof. UMK dr hab. Mieczysław Kunz, lic. Krzysztof Filipkowski

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Wprowadzenie: Wprowadzony w marcu 2020 stan zagrożenia epidemicznego skutkował m.in. zamknięciem szkół oraz wprowadzeniem kwarantanny dla uczniów poniżej 18 roku życia. Oznaczało to, że dzieci i młodzież szkolna nie tylko nie uczestniczyła w bezpośrednich zajęciach szkolnych, ale nie mogła wychodzić bez opieki osoby dorosłej oraz ważnego powodu. Uczniowie zostali zamknięci w domach, nie spotykali się bezpośrednio ze znajomymi, mogli jedynie we wspomnieniach i swoich „mentalnych mapach” w ich głowach powrócić do miejsc, w których czują się dobrze. Sercem Torunia i zarazem jego najbardziej znaną częścią jest wpisany na listę światowego dziedzictwa UNESCO Średniowieczny Zespół Staromiejski złożony z szeregu zabytków i charakterystycznych miejsc. Wokół niego bądź w jego bezpośrednim zasięgu, w bardzo bliskiej odległości, zlokalizowane są trzy licea ogólnokształcące (średnia odległość między szkołami wynosi niespełna 490 m), w których łącznie uczy się około 2250 uczniów. Uczniowie Ci zamieszkują na obszarze całego miasta lub dojeżdżają z sąsiadujących miejscowości. Obydwie grupy większość swoich aktywności realizują jednak w tej historycznej części miasta.

Cel: Okres kwarantanny był dobrym momentem na zapytanie młodzieży z tych szkół o ulubione miejsca w Toruniu, które odwiedzali przed pandemią, zarówno dla spotkania się ze znajomymi, ale i w celu poszukania samotności oraz wyciszenia w trudnym okresie dorastania, spotęgowanym obecną sytuacją epidemiczną. Była to także szansa na zbadanie czy są różnice w postrzeganiu i ocenie toruńskiej przestrzeni wśród uczniów tych trzech blisko położonych, ale i konkurencyjnych toruńskich szkół średnich. Ciekawym zagadnieniem było także to czy uczniowie podobnie oceniają i waloryzują przestrzeń miasta oraz czy przymusowy pobyt w domu nie wpływa na zmianę dokonanej wcześniej oceny atrakcyjności.

Metoda: W celu mapowania przestrzeni rzeczywistej i przestrzeni marzeń licealistów pierścienia staromiejskiego przygotowana została dedykowana ankieta wykorzystująca zarówno, możliwość wskazania na mapie, a także wyboru z podanych opcji. Ankieta, która dostępna była do wypełnienia w okresie ostatniej dekady kwietnia 2020 roku, składała się z 18 pytań, z których aż 12 wykorzystywało element geolokalizacji, służący mapowaniu przestrzeni. Ankieta pobudzała myśli, i zachęcała do dokonania geograficznej oceny przestrzeni pod kątem indywidualnie rozpatrywanej atrakcyjności oraz spełniania przez nią wybranych funkcji. Na rozslane zaproszenia do współuczestnictwa w badaniu odpowiedziało 525 uczniów (zwrotność 23%), a po weryfikacji wykorzystano do dalszych analiz wyniki zawarte w 308 ankietach.

Wnioski: Uzyskane odpowiedzi pozwoliły na opracowanie szeregu map (w tym map ciepła) oraz wykresów, które wskazywały przestrzenne nawyki i upodobania licealistów przed i w trakcie pandemii, wskazywały atrakcyjne miejsca w Toruniu, do których z pewnością zabiorą swoich znajomych oraz te, które zostawiają wyłącznie dla siebie. Zostało to opracowane zarówno dla całej populacji uczniów, niezależnie od szkoły, jak i w podziale na wybrane liceum oraz płeć, klasę i profil kształcenia.

Patronaty Honorowe

Patronat Honorowy
REKTORA UNIWERSYTETU
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO
MAREK WOŹNIAK

POZnań*

Patronat Honorowy
Prezydenta Miasta Poznania

Komitet Naukowy

prof. dr hab. Władysław Jacek Paluchowski
prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera
prof. dr hab. Eleonora Bielawska Batorowicz
prof. UO dr hab. Anna Bokszczanin
prof. SWPS dr hab. Ewa Gruszczyńska
prof. dr hab. Władysław Łosiak
prof. dr hab. Piotr Oleś
prof. dr hab. Helena Sęk
prof. dr hab. Jan F. Terelak
prof. dr hab. Bogdan Zawadzki

Komitet Organizacyjny

prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera
dr Izabela Stankowska-Mazur
mgr Szymon Bręński
mgr Joanna Matuszczak-Świgoń
mgr Monika Wysota
mgr Kamil Janowicz

Doświadczenie pandemii COVID-19 w Polsce

środa 16 września 2020

godz. 11.00-13.00

SESJA 3: NASTĘPSTWA PANDEMII DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I CAŁYCH RODZIN

OPIS REFERATÓW

O problemach w relacji matka-dziecko w czasie pandemii Covid-19. Perspektywa konsultacji psychologicznych online – wyniki wstępne

prof. dr hab. Joanna Radoszewska, mgr Ida Opalińska

Wydział Psychologii Uniwersytet Warszawski

Cel: Celem wystąpienia jest przedstawienie wstępnych rezultatów analiz, materiału z rozmów z matkami poszukującymi pomocy psychologicznej online, z uwagi na trudności w relacji z dzieckiem. Wyniki badań matek w czasie pandemii COVID-19 i związanej z nią izolacji wskazują na pojawiające się trudności relacyjne i psychiczne. Uwzględniając, wyniki badań i obserwacje kliniczne, sformułowano pytanie dotyczące specyfiki doświadczania siebie, dziecka i relacji z nim przez matki poszukujące pomocy psychologicznej online na początku pandemii COVID-19.

Metoda: analiza jakościowa danych z rozmowy uzyskanych w czasie konsultacji psychologicznych online 15 matek dzieci w wieku 5-7 lat, w okresie od marca do czerwca br. Otrzymane dane analizowano w odniesieniu do treści reprezentacji dziecka u matki, siebie jako matki i relacji z dzieckiem.

Wyniki: Matki zwracały uwagę na problemy emocjonalne dzieci (np. lęk, złość), poznawcze (np. trudności w koncentracji), społeczne (np. niesamodzielny), zachowania (np. nie bawi się,), trudności relacyjne (nie słucha, nie rozumie). Spostrzegały dzieci przez pryzmat siebie. Doświadczaly m.in. lęku, obniżenia nastroju. Miały poczucie winy, żyły w rozdarciu między pracą a opieką nad dzieckiem. Relację z dzieckiem opisywały jako odmienną i nową. Obawiały się o zdrowie i życie dzieci.

Wnioski: Rezyliencja badanych matek pozostawała w związku z częstością kontaktów z innymi (najczęściej online), aktywnością zawodową i wsparciem partnera i/lub rodziny. Problemy dzieci pozostawały w związku ze wspomnieniami matek, fantazjami o ewentualnych konsekwencjach aktualnej sytuacji, trudnościami w relacjach z partnerem, prawdopodobnie aktywowanymi przez lockdown. Dla matek, przeżywanie pandemii pozostawało w związku z odnośnieniem do wcześniej nierozwiązanych problemów rodzinnych i rozwojowych oraz urazowych doświadczeń z przeszłości.

Patronaty Honorowe

Patronat Honorowy
REKTORA UNIWERSYTETU
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO
MAREK WOŹNIAK

POZnań*

Patronat Honorowy
Prezydenta Miasta Poznania

Komitet Naukowy

prof. dr hab. Władysław Jacek
Paluchowski

prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera
prof. dr hab. Eleonora Bielawska Batorowicz
prof. UO dr hab. Anna Bokszczanin
prof. SWPS dr hab. Ewa Gruszczyńska
prof. dr hab. Władysław Łosiak
prof. dr hab. Piotr Oleś
prof. dr hab. Helena Sęk
prof. dr hab. Jan F. Terelak
prof. dr hab. Bogdan Zawadzki

Komitet Organizacyjny

prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera
dr Izabela Stankowska-Mazur
mgr Szymon Bręński
mgr Joanna Matuszczak-Świgoń
mgr Monika Wysota
mgr Kamil Janowicz

Doświadczanie pandemii COVID-19 w Polsce

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU
Wydział Psychologii i Kognitywistyki

środa 16 września 2020

godz. 11.00-13.00

SESJA 3: NASTĘPSTWA PANDEMII DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I CAŁYCH RODZIN

OPIS REFERATÓW

Doświadczanie pandemii COVID – 19 przez duże rodziny w Polsce

dr Karolina Appelt

Wydział Psychologii i Kognitywistyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Cel: Celem referatu jest analiza doświadczania pandemii COVID-19 przez rodziny wielodzietne (tzn. wychowujące co najmniej troje dzieci) w Polsce w aspekcie kondycji psychicznej, edukacyjnej i ekonomiczno-mieszkaniowej. W swoim wystąpieniu będę powoływała się m. in. na raport „Sytuacja dużych rodzin w pod- czas pandemii COVID-19” opracowany na zlecenie Związku Dużych Rodzin Trzy Plus na podstawie ankiety internetowej przeprowadzonej w dniach 9 - 26 maja 2020 roku z udziałem 732 rodzin oraz na badania wła- sne. Referat wskazuje na źródła zakłóceń w funkcjonowaniu rodzin, czynniki ryzyka wymagające szczególnej uważności, ale także na możliwe pozytywne skutki czasowej izolacji.

Metoda: Przeprowadzone badania miały charakter eksploracyjny. Pytania badawcze, na które poszukiwano odpowiedzi. 1) Jak zmieniła się kondycja psychiczna osób badanych w okresie pandemii w ocenie osób bada- nych? Jakie są wskazywane przez badanych główne powody zmiany ich kondycji psychicznej? 2) Jak rodzice w rodzinach wielodzietnych oceniają przebieg procesu edukacji w formie edukacji zdalnej w okresie pande- mii? 3) Jak zmieniła się sytuacja ekonomiczno-mieszkaniowa osób badanych w okresie pandemii w ocenie osób badanych? Jakie są wskazywane przez badanych główne powody zmiany ich sytuacji ekonomicznej i mieszkaniowej?

Wnioski: Przeprowadzone analizy prowadzą do następujących wniosków:

- 1) Kondycja psychiczna członków rodzin w większości rodzin (60%) uległa pogorszeniu w ocenie osób bada- nych. Główne powody pogorszenia kondycji psychicznej wskazywane przez badanych są związane z izolacją, trudnościami mieszkaniowymi, obciążeniem spowodowanym edukacją zdalną.
- 2) 2) W większości badanych rodzin proces edukacji w okresie pandemii przebiegał sprawnie w ocenie osób badanych, 17 % badanych twierdziło, że proces ten przebiegał bez przeszkód, 47 % badanych wskazywało na pewne, raczej drobne trudności. Jedynie przez 9 % badanych proces edukacji w okresie, którego dotyczyły badania, oceniany był jako bardzo utrudniony.
- 3) Sytuacja ekonomiczna w większości rodzin (58 %) uległa pogorszeniu, w 24 % rodzin pogorszyła się znacznie bądź nawet radykalnie. Główne powody zmiany sytuacji ekonomicznej wskazywane przez ba- danych związane są ze spadkiem dochodów i wzrostem wydatków. Sytuacja mieszkaniowa przez więk- szość rodzin (51 %) oceniana była jako zadowalająca, największe problemy mieszkaniowe dotyczyły ro- dzin z największą liczbą dzieci, mieszkańców miast i były zróżnicowane w zależności od rodzaju zamiesz- kiwanej nieruchomości. Można także wskazać na związek sytuacji ekonomiczno-mieszkaniowej z oceną kondycji psychicznej.

Szczegółowe wyniki analizy i interpretacje uzyskanych wyników zaprezentowane zostaną w referacie wraz z ilustracją w postaci wykresów oraz wypowiedzi osób badanych pochodzących z przeprowadzonych wywia- dów z członkami rodzin wielodzietnych.

Patronaty Honorowe

Patronat Honorowy
REKTORA UNIWERSYTETU
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO
MAREK WOŹNIAK

POZnań*

Patronat Honorowy
Prezydenta Miasta Poznania

Komitet Naukowy

prof. dr hab. Władysław Jacek
Paluchowski
prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera
prof. dr hab. Eleonora Bielawska Batorowicz
prof. UO dr hab. Anna Bokszczanin
prof. SWPS dr hab. Ewa Gruszczyńska
prof. dr hab. Władysław Łosiak
prof. dr hab. Piotr Oleś
prof. dr hab. Helena Sęk
prof. dr hab. Jan F. Terelak
prof. dr hab. Bogdan Zawadzki

Komitet Organizacyjny

prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera
dr Izabela Stankowska-Mazur
mgr Szymon Bręński
mgr Joanna Matuszczak-Świgoń
mgr Monika Wysota
mgr Kamil Janowicz

Doświadczenie pandemii COVID-19 w Polsce

środa 16 września 2020

godz. 11.00-13.00

SESJA 3: NASTĘPSTWA PANDEMII DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I CAŁYCH RODZIN

OPIS REFERATÓW

Funkcjonowanie rodziny w czasie pandemii koronawirusa

dr Marta Kucharska, dr Paulina Szymańska

Instytut Psychologii Uniwersytetu Łódzkiego

Cel: Celem prezentowanych badań było przeanalizowanie poszczególnych aspektów funkcjonowania dorosłych w ramach systemu rodziny nuklearnej oraz ocena ich poczucia lęku i tendencji depresyjnych w sytuacji kryzysowej, jaką jest panująca pandemia koronawirusa (SARS-Cov-2 wywołującego chorobę COVID-19).

Metoda: Badanie zostało oparte o Model Procesu Funkcjonowania Rodziny (Skinner, Steinhauer i Sitarenios, 2000) wywodzący się z systemowego nurtu badania rodzin. Udział w badaniu wzięło 350 osób (273 kobiet, 77 mężczyzn) w wieku od 19 do 63 lat. Wszystkie badane osoby pozostawały w związkach małżeńskich bądź nieformalnych. Badanie zostało przeprowadzone online za pomocą: ankiety socjodemograficznej, ankiety dotyczącej sytuacji zdrowotnej, Szpitalnej Skali Lęku i Depresji HADS (Zigmond, Snaith, 1983, w adaptacji Walden-Gałuszko, Majkovicza, Chojnackiej-Szawłowskiej, 2001) oraz Kwestionariusza Oceny Rodziny KOR (Cierpka, i Frevort, 1994 w polskiej adaptacji Beauvale, de Barbaro, Namysłowskiej i Furgała, 2002).

Wyniki: Na podstawie analizy skupień wyodrębniono trzy profile percepcji relacji rodzinnych ze względu na funkcjonowanie w obrębie siedmiu aspektów: wypełnianie zadań, podziału ról, emocjonalność, komunikacja, zaangażowanie uczuciowe, kontrola, wartości i normy. Zaobserwowano także, że przejawiają one różny poziom lęku i tendencji depresyjnych oraz doświadczają innych obaw w kontekście kryzysu związanego z pandemią koronawirusa.

Objawy depresji u młodzieży związane z COVID – 19, okres izolacji w Polsce

mgr Edyta Idczak-Paceś, dr Agnieszka Siedler

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Cel: W artykule przedstawiono zakres wpływu pandemii na sytuację psychiczną młodzieży, w rozróżnieniu na płeć. Młodzi ludzie jest to grupa osób, która w tym trudnym czasie musiała zmierzyć się między innymi z takimi wyzwaniami jak: pozbawienie lub ograniczenie kontaktów z rówieśnikami, izolacja domowa, zwiększony kontakt z rodzicami czy dostosowanie się do nowej formy edukacji zdalnej.

Metoda: Badanie w formie ankiety i kwestionariusza administrowane online. Uczestnikami było 884 nastolatków (384 mężczyzn i 500 kobiet) w wieku od 15 do 19 lat. Poziom ryzyka wystąpienia depresji określono za pomocą Kutchera Adolescent Depression Scale - wersja polska. Kwestionariusz relacji i działań w czasie pandemii został stworzony przez autorów.

Wnioski: Istnieje znacząca różnica między nasileniem objawów depresji przed i podczas okresu izolacji pandemicznej w całej grupie badanych, u kobiet wystąpiła wyższa intensywność objawów depresyjnych niż u mężczyzn ($F(1) = 5,353$, $p < 0,001$). Najważniejszą zmienną wpływającą na nasilenie objawów depresji okazała się jakość kontaktu z rodzicami. Chłopcy ogólnie oceniali kontakt z rodzicami jako lepszy w porównaniu z grupą dziewcząt zarówno w okresie przed izolacją ($F(1) = 35,127$, $p < 0,001$; kobiety: $M = 4,91$, $SD = 1,80$; mężczyźni: $M = 5,70$, $SD = 2,14$) i podczas okresu izolacji ($F(1) = 15,440$, $p < 0,05$; kobiety: $M = 4,89$, $SD = 1,47$; mężczyźni: $M = 5,27$, $SD = 1,39$). Analiza wykazała wpływ zmiany jakości kontaktów z rodzicami na objawy depresji w całej grupie ($H(2) = 39,154$, $p < 0,001$).

Patronaty Honorowe

Patronat Honorowy
REKTORA UNIWERSYTETU
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO
MAREK WOŹNIAK

POZnań*

Patronat Honorowy
Prezydenta Miasta Poznania

Komitet Naukowy

prof. dr hab. Władysław Jacek Paluchowski
prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera
prof. dr hab. Eleonora Bielańska Batorowicz
prof. UO dr hab. Anna Bokszczanin
prof. SWPS dr hab. Ewa Gruszczyńska
prof. dr hab. Władysław Łosiak
prof. dr hab. Piotr Oleś
prof. dr hab. Helena Seń
prof. dr hab. Jan F. Terelak
prof. dr hab. Bogdan Zawadzki

Komitet Organizacyjny

prof. UAM dr hab. Lucyna Bakiera
dr Izabela Stankowska-Mazur
mgr Szymon Bręński
mgr Joanna Matuszczak-Świgoń
mgr Monika Wysota
mgr Kamil Janowicz